

ПЕРЕПІДГОТОВКА ЯК ОДИН З ВИДІВ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

СЕЛЮКОВ Вадим Сергійович - здобувач Харківського національного університету
внутрішніх справ

Рассмотрены вопросы прохождения переподготовки работниками органов внутренних дел Украины. Определены функции и порядок прохождения переподготовки, указаны предложения по усовершенствованию системы переподготовки работников правоохранительных органов.

Ключові слова: *перепідготовка, працівники органів внутрішніх справ, професійна підготовка, спеціальність, мотивація курсантів, кадрова політика, післядипломна освіта, просування по службі, підготовка кадрів.*

Перепідготовка як один з видів післядипломної освіти в системі Міністерства внутрішніх справ України та як невід'ємна складова загальної освіти набуває в сучасний час все більшого значення. Таранов І.Є. вдало вказує на важливість освіти для суспільства: «Одні руїни залишаються від суспільства, де постійно зневажають освіту і науку. Природний таланти людини, не пробуджені освітою, - гинуть. Лавиноподібно наростає відтік талановитої молоді, яка не хоче жити за межами цивілізації. Вироджується не тільки духовна і культурна самобутність, але й економічна та політична самостійність держави. Інтелектуальна криза неодмінно проявляється як джерело всіх бід. Некомпетентність закріплюється на всіх рівнях і приносить чисельні негаразди народу. Лише люди інтелектуальної праці можуть і повинні захистити суспільство від невігластва, протиставити йому всі можливості правової

демократичної держави і солідарності інтелектуальних сил» [2].

Освіта дійсно принципово працює на майбутнє. Однією з принципово важливих і конструктивних ідей в стратегії підвищення інтелектуального потенціалу нації є ідея випереджувальної освіти. Сутність цієї ідеї полягає в тому, щоб своєчасно підготувати людей для майбутнього.

Європа вже вступила в «епоху знань» зі всіма витікаючими культурними, економічними та соціальними наслідками. Швидко змінюються звичні моделі освіти, праці та самого життя. Вдалий перехід до економіки та суспільства, що базується на знанні, повинен супроводжуватися процесом безперервної освіти – навчання «довжиною в життя» (lifelong learning). Отож, європейські системи освіти повинні не тільки закласти основу для прийдешніх змін, але й самі вони повинні змінитися.

Національна система освіти в змозі в повній мірі забезпечити підготовку висококваліфікованих кадрів Міністерства внутрішніх справ України. Невід'ємним компонентом національної системи освіти є відомча освіта Міністерства внутрішніх справ України, основним завданням якої є підготовка професійно орієнтованих правоохоронних кадрів. Саме вона направлена на виконання державних замовлень на підготовку кадрів для органів та підрозділів внутрішніх справ.

Відомча освіта складає досить розгалужену систему підготовки, яка включає як навчання у вищих навчальних закладах Мі-

ністерства внутрішніх справ України, так і післядипломну освіту працівників органів та підрозділів внутрішніх справ. Саме післядипломна освіта впливає на підтримання знань, умінь та навичок персоналу органів внутрішніх справ на високому рівні. Майже неможливо уявити, щоб навчання у вищих навчальних закладах підготувало настільки кваліфікований персонал, який не потребує постійного удосконалення та оновлення раніше набутих знань. На виправлення «помилки» та «недоопрацювань» освіти у вищих навчальних закладах спрямована робота системи післядипломної освіти.

Виходячи з теорії післядипломної освіти, доречно зауважити, що остання є складовою філософсько-педагогічної системи безперервної освіти загалом і одним з елементів професійної підготовки працівників органів та підрозділів внутрішніх справ України.

Безперервна освіта – філософсько-педагогічна концепція, відповідно до якої освіта розглядається як процес, який охоплює все життя людини; аспект освітньої практики, визначаючий її як безперервне цілеспрямоване набуття людиною соціокультурного досвіду з використанням всіх ланок освітньої системи; принцип організації освіти, освітньої політики. В теорії та практиці безперервної освіти особливо акцентується освіта дорослих поза межами базової освіти – набуття та підвищення кваліфікації, перепідготовка у процесі зміни професії, освіта в процесі адаптації до соціальних умов, які постійно змінюються, дозвільна освіта і т.п.

Серед функцій безперервної освіти умовно виділяють компенсаторну (заповнення прогалів у базовій освіті), адаптивну (оперативна підготовка та перепідготовка в умовах змін законодавства і оновлення методів роботи відповідно до нових соціально-культурних ситуацій) та розвиваючу (задоволення духовних потреб особистості, потреб творчого росту).

Одна з основних ідей безперервної освіти – розширення та диверсифікація освітніх послуг, які доповнюють базову шкільну або вузівську освіту. Цим признається неспроможність чи недостатність базової системи навчити людину всьому, що їй прийдеться робити впродовж всього трудового життя.

В певній мірі безперервна освіта прирівнюється до освіти дорослих, так як мова йде про різноманітні форми перепідготовки, підвищення кваліфікації та культурного рівня осіб, які перевищили звичайний вік базової освіти [3].

Професійна підготовка визначається як процес організований та безперервний, спрямований на оволодіння працівником органів внутрішніх справ знань, умінь та навичок необхідних для виконання функцій правоохоронця. Порядок проходження і проведення професійної підготовки особового складу органів внутрішніх справ визначається Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 25.11.2003 №1444 «Про організацію професійної підготовки з рядовим та начальницьким складом органів внутрішніх справ»[5], де вказуються такі основні види навчання, а саме: початкова підготовка; підвищення кваліфікації; перепідготовка; службова підготовка; стажування; навчання в аспірантурі, ад'юнктурі та докторантурі; самостійна підготовка. Керівник кожного підрозділу або органу внутрішніх справ несе персональну відповідальність за належний рівень службової та професійної підготовки особового складу підрозділу.

Результати навчання в системі професійної підготовки знаходять своє відображення у сертифікаті про проходження початкової підготовки, свідоцтві про підвищення кваліфікації, в системі перепідготовки – у картці обліку професійної підготовки. Ці документи є основними документами, що підтверджують професійний рівень співробітників. Показники службової та професійної підготовки враховуються при направленні співробітників до вищих навчальних закладів, при атестації, просуванні по службі та присвоєнні чергових спеціальних знань.

Отже, система післядипломної освіти в Міністерстві внутрішніх справ України відіграє важливу роль під час проходження служби рядовим та начальницьким складом органів внутрішніх справ. Саме безперервність підготовки особового складу у закладах післядипломної освіти і забезпечує необхідний професійний рівень працівника органів внутрішніх справ на фоні будівництва молоді держави, а разом з тим і недосконалої

системи виконавчої влади, до якої належить і Міністерство внутрішніх справ України.

Перепідготовка кадрів є одним з елементів післядипломної освіти, хоча в умовах реформування державної влади, а саме системи органів внутрішніх справ, та світових фінансових криз увага, якої заслуговує дана складова, значно занижена, так як процес перепідготовки вимагає значних коштів від Міністерства внутрішніх справ України. В сучасних умовах процес перепідготовки правоохоронних кадрів випадає з процесу призначання на посади, які потребують нових спеціальних знань, умінь та навичок, додаткової або іншої професії. Більшість випускників вищих навчальних закладів Міністерства внутрішніх справ України після отримання диплому по вищу освіту направляються до комплектуючих органів внутрішніх справ, де призначаються на вільні посади, не враховуючи спеціальність випускників. Саме в цей момент і повинна проводитись перепідготовка випускника. Існує така практика, коли молодий спеціаліст, прибувши за призначенням, перше, що чує від керівника це те, що потрібно забути все чому вчили у вищих навчальних закладах, оскільки під час роботи все зовсім по-іншому. Така зневага до знань випускників зводить нанівець мету відомчої освіти Міністерства внутрішніх справ України. Доречно проводити оновлення тематичних та навчальних планів для курсантів Міністерства внутрішніх справ України у зв'язку зі змінами законодавства та появою нових методів та способів виконання поставлених службовою необхідністю задач, залучати до проведення навчальних занять працівників структурних підрозділів органів внутрішніх справ. Таке залучення не повинно мати формальний характер. Підготовка кваліфікованих кадрів для системи Міністерства внутрішніх справ України повинна бути завданням не тільки для навчальних закладів, але й для структурних підрозділів, що зацікавлені у підготовці кваліфікованих спеціалістів, які відповідають вимогам сучасності у боротьбі зі злочинністю.

Під перепідготовкою необхідно розуміти один з видів навчання, що здійснюється з метою одержання особами рядового та

начальницького складу органів внутрішніх справ нової спеціальності або в разі їх переміщення на іншу роботу, виконання якої потребує нових знань, умінь та навичок. Для більш чіткого розуміння поняття «перепідготовка» необхідно взяти до уваги наступне: при її організації слід виходити з того, що працівник вже засвоїв основу професійної діяльності в тій чи іншій трудовій сфері і йому необхідно засвоїти лише специфіку нової ланки певної діяльності [6].

Перепідготовка – це отримання іншої спеціальності на основі здобутого раніше освітньо-кваліфікаційного рівня та практичного досвіду. Для повного розуміння цього поняття необхідний аналіз таких критеріїв як спеціальність та освітньо-кваліфікаційний рівень.

Спеціальність – комплекс набутих людиною знань і практичних навичок, що дає їй можливість займатися певним родом занять у якійсь галузі діяльності. Саме набуття іншої спеціальності під час проходження курсів перепідготовки працівників органів та підрозділів внутрішніх справ є ключовим аспектом. Виходячи з цього слід зауважити, що перепідготовка орієнтована на зміну спеціальності, що означає повне перенавчання особи. Спеціальність працівника – це такий критерій професійної придатності до певного роду занять, який вказує на навички, знання та уміння, які особа набула під час проходження навчання; які службово-оперативні завдання здатна виконувати.

Перепідготовка – це не лише зміна спеціальності, це більш кардинальний процес, що включає не тільки зміну спеціальності, але і професії, що докорінно змінює напрямки роботи особи. Важко визначити, яке з понять, а саме: професія чи спеціальність, є більш ширшим. Досить усталеним стало словосполучення «професія правоохоронця», що свідчить про те, що професія є більш ширшим поняттям, таким, що охоплює спеціальність. З іншого боку, спеціальність не завжди повністю визначає подальшу професію особи, а особливо працівника органів внутрішніх справ, наприклад, правознавець за спеціальністю в підрозділах та органах внутрішніх справ може обирати собі конкретну професію, а саме: професію слідчого,

діднавача, працівника підрозділу кадрового забезпечення і т.п. Така ситуація свідчить про те, що поняття спеціальності є основоположним у виборі професії. Узагальнюючи вказані міркування, можна зробити висновок, що поняття професій та спеціальності хоча і схожі за своїм значенням, але виконують зовсім різні функції, і визначають відповідно безпосередній вид діяльності, яким займається особа, та можливі варіанти вибору сфери діяльності в певних обмежених знаннями рамках.

Перепідготовка хоча і направлена на зміну спеціальності, але процес навчання проводиться на основі раніше набутого особою освітньо-кваліфікаційного рівня. Ст. 30 Закону України «Про освіту» від 23 травня 1991 року визначає чотири освітньо-кваліфікаційних рівні: кваліфікований робітник, молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст і магістр (останні визначені на одному рівні) [7]. Закон України «Про вищу освіту» визначає освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти як характеристику вищої освіти за ознаками ступеня сформованості знань, умінь та навичок особи, що забезпечують її здатність виконувати завдання та обов'язки (роботи) певного рівня професійної діяльності.[8] Отже, процес здобуття іншої спеціальності базується на тому рівні підготовки (освітньо-кваліфікаційному рівні), який особа вже здобула, що і свідчить саме про перепідготовку, а не підготовку.

В теорії вказується, що перепідготовка організована на підприємствах, які орієнтовані в своїй кадровій політиці на власну робочу силу. Необхідність в перепідготовці викликана такими процесами, як вивільнення працівників та їх планове просування по службі. Слід мати на увазі, що перепідготовка стосується не тільки робітників, що вивільнюються, а й робочої сили при формуванні ряду професій широкого профілю. У цьому випадку перепідготовка повинна тісно пов'язуватися з професійно-кваліфікаційним просуванням працівників, а основна її форма – це навчання суміжним та іншим професіям.

Особливість перепідготовки кадрів – у контингенті працівників, яких вона охоплює. Це в основному працівники середніх

і старших вікових груп, які пропрацювали певний час за певною професією, що накладає свою специфіку на навчання.

Перепідготовка організовується у вищих навчальних закладах системи Міністерства внутрішніх справ України або інших центральних органів виконавчої влади, які мають відповідну ліцензію Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. Закон України «Про освіту» визначає, що за результатами акредитації закладів післядипломної освіти Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України разом з Міністерством внутрішніх справ України: визначає відповідність освітніх послуг державним стандартам певного освітньо-кваліфікаційного рівня за напрямками (спеціальностями); надає право видачі документа про освіту державного зразка; встановлює рівень акредитації навчального закладу; надає певну автономію навчальному закладу відповідно до отриманого статусу; інформує громадськість про якість освітньої та наукової діяльності вищих навчальних закладів; вирішує в установленому порядку питання про реорганізацію вищого навчального закладу з наданням відповідного статусу або його ліквідацію.

Зміст перепідготовки у вищих навчальних закладах Міністерства внутрішніх справ України для кожної категорії працівників визначається навчальними, тематичними планами і програмами, які розробляються навчальними закладами відповідно до державних стандартів вищої освіти. Для більш ефективного та якісного надання освітніх послуг у сфері перепідготовки кадрів необхідно проводити моніторинг потреб замовників, аналіз раніше набутих знань та освітньо-кваліфікаційного рівня. Зрозуміло, що розробка тематичних планів та методичних матеріалів є основоположним моментом в підготовці закладів перепідготовки. Розробка навчальних програм повинна проводитись по-різному для осіб з різними спеціальностями, освітньо-кваліфікаційними рівнями. Проведення моніторингів різних рівнів системи вищої освіти є запорукою якісного проведення перепідготовки, адже процес зміни спеціальності має у своїй основі заміну попередньої, яка в свою чергу за-

лишила відбиток на звичках особистості. Отже, завданням і головним аспектом, що враховується при складанні навчальних та тематичних планів, методичних рекомендацій для проведення перепідготовки правоохоронних кадрів, є побудування системи знань, враховуючи попередні спеціальність та освітньо-кваліфікаційний рівень, давність і якість раніше набутої освіти, потреби замовників кадрів та ситуацію постійної зміни актуальних напрямків підготовки. Побудова нових знань, отриманих під час перепідготовки, повинна мати під собою «фундамент, який ніколи не трісне». Тобто раніше набуті знання повинні бути основою для нових, особа повинна користуватися ними як допоміжними, а не основними.

Важливим моментом в підготовці навчального матеріалу мають бути пропозиції практичних органів та підрозділів внутрішніх справ України, що надаються до закладів освіти.

Перепідготовці підлягають особи середнього та старшого начальницького складу органів внутрішніх справ України, виконання функціональних обов'язків яких потребує опанування іншої або додаткової спеціальності. Це свідчить про те, що по суті перепідготовка – це не лише заміна однієї спеціальності на іншу. Перепідготовка спрямована на розширення спеціальних вмінь, знань і навичок необхідних для виконання службових обов'язків шляхом набуття додаткової або іншої спеціальності. Як бачимо, в Положенні «Про організацію післядипломної освіти»[11] зазначено, що перепідготовці підлягають лише особи середнього на старшого начальницького складу, що свідчить про те, що молодший начальницький склад системи органів внутрішніх справ залишається без уваги. Необхідним є впровадження курсів перепідготовки для осіб молодшого начальницького складу за місцем проходження служби, які будуть проводитись під керівництвом безпосереднього начальника. Хоча важко такий процес буде назвати перепідготовкою, адже особи молодшого начальницького складу здебільшого не мають вищої освіти. Виходом з такої ситуації може стати лише створення такої підсистеми післядипломної освіти органів

внутрішніх справ України як перепідготовка працівників молодшого начальницького складу.

Перепідготовка – це одна з основних оперативних складових кадрової політики органів внутрішніх справ, що забезпечує покривання кадрових потреб за допомогою переробки одних спеціалістів, професіоналів у кваліфікованих працівників іншої спеціальності. Такий процес потребує не настільки великих коштів та часу як початкове навчання в закладах вищої освіти Міністерства внутрішніх справ України, що вказує на оперативність проведення перепідготовки, а саме швидку і якісну зміну чи доповнення спеціальності працівника. Саме цим пояснюється виконання такої функції перепідготовки як адаптивна. Пристосування до постійних змін законодавства у процесі побудови правової держави і формування громадянського суспільства, забезпечення розумного управління кадровими процесами, в основному в процесі розширення профілю або спеціальності, необхідності додаткової спеціальності та кваліфікації, саме таке завдання покладено на процес перепідготовки працівників органів внутрішніх справ України.

Ситуація в правоохоронних органах склалася така, що протягом довгого відрізка часу важко пропрацювати на одній посаді, що призводить до постійного пересування по службі як по вертикалі, так і по горизонталі. Це визвано нестабільністю політики в галузі внутрішніх справ, постійними кадровими змінами в апараті Міністерства внутрішніх справ України, головних управлінь внутрішніх справ і т.п. Саме така ситуація унеможливорює високоякісну роботу правоохоронних органів та підрозділів, так як працювати по півроку на одному місці і переводитись на інше, де необхідна інша спеціальність, досить важко. Людина потребує певного часу для нових змін, в тому числі і зміни місця роботи. Процес перепідготовки відходить на другий план і тому високоякісної роботи від таких працівників не можна вимагати, сподіваючись лише на їх власне бажання самовдосконалюватись.

Виходячи з міжнародної концепції післядипломної освіти важливим напрямком

підготовки кваліфікованого спеціаліста, інтелектуально-розвиненої особистості є самоосвіта. Визначати самоосвіту обов'язковою складовою системи післядипломної освіти не зовсім доречно, адже по суті післядипломна освіта – це обов'язковий процес проходження навчання направлений на удосконалення, заміну або доповнення знань та навичок особистості. Самоосвіта представляє процес інтелектуально-технічного, духовного, творчого та професійного розвитку особи.

В Європі склалася така парадигма, що післядипломна освіта є «коронаю освіти». Саме таке визначення яскраво відображає положення системи післядипломної освіти в системі національної освіти. Як корона вимагає від її власника постійного утримання влади при собі, так і постійне професійне удосконалення навичок і знань, підготовленість до суспільних змін, відповідність сучасним умовам праці вимагають від працівників правоохоронних органів постійної роботи над собою не тільки шляхом набуття професійних знань, але і шляхом постійного підвищення інтелектуального, духовного та творчого потенціалу, як вихованої, культурно розвиненої особистості правоохоронця.

Зважаючи, що безперервна освіта в системі органів внутрішніх справ знаходить своє відображення в процесі післядипломної освіти, перепідготовка являє собою один з методів безперервного вдосконалення професійних навичок, знань та умінь. Морально-вольові якості працівників правоохоронних органів спрямовані на підбурювання особистості до набуття знань, реалізації можливості покращити свій професійний рівень, удосконалити методи та способи виконання покладених на міліцію завдань, є одним із основних критеріїв при призначенні на певні посади. Керівний апарат використовує таку кадрову політику, яка визначає, що працівник, який призначається на посаду в майбутньому здатний навчатися, покращувати свої уміння, розширяти сферу можливості виконання додаткових службово-функціональних обов'язків, і надалі здатний набути належний рівень професійної майстерності для просування по службі. Саме прагнення особи змінюватись, реалізовувати свій професійний потенціал і

бажання відповідати вимогами для призначення на іншу посаду повинні стимулювати працівників правоохоронних органів до проходження перепідготовки.

«Розвиток відомчої системи освіти Міністерства внутрішніх справ України у напрямку всебічного забезпечення потреб замовників висококваліфікованих кадрів можливий лише за реалізації проведення експертизи відомчого нормативно-правового забезпечення у сфері освіти з метою приведення його у відповідність до Конституції та законів України».[4] Нажаль нормативна база, що регламентує систему відомчої освіти Міністерства внутрішніх справ України, а тим самим і післядипломну освіту в органах внутрішніх справ, має досить недосконалий вигляд, особливо в порівнянні з чинним законодавством про освіту. Таким чином, враховуючи сучасні тенденції розвитку системи післядипломної освіти в світі, як одного з провідних способів забезпечення підготовки висококваліфікованих кадрів у різних сферах життєдіяльності суспільства, варто провести деякі зміни в системі нормативно-правового регулювання вказаних відносин.

Потреба в постійній перепідготовці кадрів пов'язана з об'єктивним процесом зміни якісних та кількісних параметрів виконуваних службово-оперативних обов'язків під час проходження служби в органах внутрішніх справ України в процесі зміни умов праці, становлення країни як правової держави. Економічною функцією перепідготовки є, перш за все, забезпечення відповідності якості робочої сили з якісними характеристиками нормативно-правової бази, яка регулює відносини в сфері відомчої післядипломної освіти Міністерства внутрішніх справ України. Під якістю робочої сили розуміється сукупність професійних здібностей та особистісних характеристик робітника, які необхідні для виконання конкретних трудових операцій в процесі виконання своїх службових обов'язків, які задовольняють потреби суспільства. Важливим моментом є невід'ємність економічної функції від самого процесу проходження перепідготовки. Саме на ефективне та якісне виконання службових функцій направлена будь-яка система освіти, саме на економію

коштів за рахунок якості виконання роботи, а не кількості. Саме таке переконання сучасних керівників Міністерства внутрішніх справ України і призвело до значного реформування органів та підрозділів внутрішніх справ України. Кількість не завжди означає якість. Висунення на перший план можливості до розвитку працівника забезпечує сталий та ефективний процес спонукання до вдосконалення себе як кваліфікованого працівника. Це зумовлено, насамперед, особливо у чоловіків, природним інстинктом змагальності, бажання бути кращим серед інших. В професійній сфері засобами підняття свого авторитету та іміджу не повинні бути матеріальні цінності або родинні зв'язки, саме рівень професійної майстерності визначає кращих. Отож, перепідготовка за своєю природою являє собою просто природжений потяг до розширення меж свого кругозору, і в професійній діяльності також.

За своєю сутністю перепідготовка працівників органів внутрішніх справ України являє синтез таких понять як початкова підготовка та підвищення кваліфікації. Виділення перепідготовки в окремий елемент післядипломної освіти дає змогу працівникам органів внутрішніх справ України повністю розкрити свій професійний потенціал, як кваліфікованого працівника системи Міністерства внутрішніх справ України загалом. Процес перепідготовки змушує особу розширити обрій вже набутих знань, умінь та навичок, але не в якому разі не замінити існуючі знання. Варто зазначити, що за рівнем професійної обізнаності та майстерності працівники органів внутрішніх справ, які пройшли перепідготовку, у порівнянні з тими працівниками, які тільки набули спеціальність шляхом навчання у вищих навчальних закладах Міністерства внутрішніх справ України, тобто мають лише одну спеціальність, значно перевершують останніх. Можна зробити висновок, що працівники, що мають більше досвіду роботи за іншою спеціальністю мають більше перспектив у просуванні по службі. Основним завданнями міліції, як зазначено в Законі України «Про міліцію» є забезпеченні правопорядку та захист прав і свобод громадян краї-

ни і працівник органів внутрішніх справ зобов'язаний їх виконувати тим чи іншим чином. Виходячи з цього особа, яка має навички роботи в декількох сферах службової діяльності міліції, здатна вносити новизну в методи роботи на новій посаді[9]. Отже для працівника перепідготовка має бути не марнуванням часу, як деякі вважають, а поштовхом до реалізації життєвих цілей у трудовій діяльності.

Бесчасний В.М. зазначає, що в даний час в Україні склалася така парадигма, що на курси перепідготовки направляються в більшості випадків особи, які щойно призначені на посаду, або співробітники пенсійного віку. Це пояснюється небажанням керівників структурних підрозділів відлучати від роботи тих працівників, яким це реально необхідно через неможливість їх заміни на робочому місці у зв'язку з обмеженістю спеціалістів відповідної кваліфікації [10].

Людина є головним здобутком суспільства, і, отже, центральним елементом всієї політичної діяльності. Соціально-економічні та політичні зміни, що мають місце на початку ХХІ ст. призвели до переоцінки життєвих пріоритетів в суспільстві, вимагають інформатизації суспільства, в якому основу економіки складають нематеріальні товари та послуги, а знання та уміння набувають першоступеневе значення. В такому світі змін люди самі відповідальні за свій успіх, і самі є господарями своєї долі. Загалом, існування значимого мотиву в житті людини підштовхує її до значних звершень. В країні, де працівники правоохоронних органів цінують свою посаду, прагнуть до удосконалення і розвитку свого внутрішнього світу ніколи не буде дефіциту кваліфікованих кадрів для роботи в органах внутрішніх справ. Перепідготовка допомагає особі відтворити свій культурний та духовний потенціал, так як всі роблять помилки і у виборі спеціальності також можна помилитися, спочатку віддано працювати, а згодом недбало виконувати функціональні обов'язки. Саме перепідготовка, як один з основних елементів післядипломної освіти в органах внутрішніх справ України, дає можливість до зміни або доповнення набутої спеціальності, щоб працювати хотілось.

Мотивація до підвищення майстерності здобуття нових знань повинна підштовхувати не тільки працівника до покращення свого інтелектуального рівня, але і роботодавця до якісного підбору кандидатів на службу з врахуванням посиленого прагнення до самовдосконалення працівника.

Література

1. Бандурка О.М. Управління в органах внутрішніх справ України: Підручник. – Х.: Ун-т внутр. справ, 1998. – 480 с.
2. Таранов І.Е. Интеллектуальный труд, наука и образование. Кризис в Украине. – Х.: Фолио, 1994. – 174 с.
3. Теория и практика управления персоналом: Учеб.-метод. пособ./ Авт.-сост. Г.В.Щекин. – 2-е изд., стереотип. – К.: МАУП, 2003. – 280 с.
4. Ануфрієв М.І. Основні напрямки кадрового забезпечення органів внутрішніх справ України: організаційно-правовий аспект: Монографія. – Х.: Вид-во НУВС, 2001. С.216.
5. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 25.11.2003 №1444 «Про організацію професійної підготовки з рядовим та начальницьким складом органів внутрішніх справ»
6. Данилов В.А. Пути совершенствования профессиональной подготовки сотрудников ОВД. – М., 1981.
7. Закону України «Про освіту» // Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР). – 1991. - № 34. – ст. 451.
8. Закон України «Про вищу освіту» // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2002. - №20. – ст. 134.
9. Законі України «Про міліцію»// Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР). – 1991. - № 4. – ст. 20.
10. Бесчастный В.Н. Работа с персоналом органов внутренних дел: Научно-практическое пособие. – Донецк: ДЮИ МВД при ДонНУ, 2005. – 324с.
11. Положення про організацію післядипломної освіти працівників органів внутрішніх справ України / Наказ МВС від 02.07.08. – № 319.

АНОТАЦІЯ

Розглянуті питання проходження перепідготовки працівниками органів внутрішніх справ України. Визначено функції та порядок проходження перепідготовки, зазначені пропозиції щодо удосконалення системи перепідготовки працівників правоохоронних органів.